

Olga Tokarczuk

Svůj vůz i pluh ved' přes kosti mrtvých

1/3

Za použití překladu Petra Vidláka pro rozhlas napsala

Kristina Májová

Director:	Izabela Schenková
Producer/ Dramaturgy:	Renata Venclová
Sound:	Jonáš Rosůlek, Miroslav Tóth
Music:	Miroslav Tóth

Length: 53'23

First broadcast: 30. 1. 2022

Olga Tokarczuk

Drive Your Plow Over the Bones of the Dead

1/3

Based on the Czech translation by Petr Vidlák and written for the radio by

Kristina Májová

Director:	Izabela Schenková
Producer/ Dramaturgy:	Renata Venclová
Sound:	Jonáš Rosůlek, Miroslav Tóth
Music:	Miroslav Tóth

Length: 53'23

First broadcast: 30 Jan 2022

OSOBY

JANA DUŠEJKOVÁ

MÁTOHA, její soused

KNĚZ zvaný ŠELEST

DOBŘÁ ZPRÁVA, prodavačka v secondhandu

DION, bývalý student Jany Dušejkové

POLICEJNÍ NÁČELNÍK, myslivec

PŘEDSEDA HOUBAŘSKÉHO SPOLKU, myslivec

VEPŘEK, majitel liščí farmy, myslivec

DOKTOR ALI

SESTRÍČKA V ORDINACI

MUŽI NA LOVU

DĚTI VE TŘÍDĚ

MINISTRANTI, Tomek, Zbygněv, Michal

HLASY ZVÍŘAT, Straka

HLASATELKA V TELEVIZI

CHARACTERS

JANINA DUSZEJKO

ODDBALL, her neighbour

PRIEST nicknamed RUSTLE

GOOD NEWS, second hand clothing shop assistant

DIZZY, Janina Duszejko's former student

POLICE CHIEF, hunter

TREASURER OF THE MUSHROOM PICKERS' SOCIETY, a hunter

WNĘTRZAK, owner of a fox farm, a hunter

DOCTOR ALI

NURSE

MEN ON A HUNT

CHILDREN IN A CLASS

ALTAR BOYS, Tomek, Zbigniew, Michal

ANIMAL VOICES, Magpie

TV PRESENTER

PROLOG

Expresivní hlas zpívá píseň na slova básně Williama Blakea. Píseň zní možná v hlavě Jany Dušejkové, která si v duchu opakuje stejná slova.

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Every Night & every Morn, Some to Misery are Born, Every Morn and every Night, Some are Born to sweet delight, Some are Born to sweet delight, Some are Born to Endless Night...

TŘÍKRÁLOVÁ NÁVŠTĚVA

Vítr se prohání zimní krajinou, zdálky se blíží zpěv tří dětí. Zpívají tříkrálovou koledu.

MINISTRANTI: (zpěv) My tři králové jdeme k vám, štěstí zdraví vinšujem vám. Štěstí zdraví dlouhá léta, my jsme k vám přišli z daleka,,,

TOMEK: Kdo bydlí tady?

ZBYGNĚK: Dušejková.

KNĚZ ŠELEST: Paní Dušejková.

TOMEK: Učí nás angličtinu, je bezva. Hele, pojd' se podívat. Má na autě super hustou vlčí hlavu...

KNĚZ ŠELEST: Je to vaše? Není, tak na to nesahejte.

DUŠEJKOVÁ: (otevře dveře) Dobrý den...

KNĚZ ŠELEST: Dobrý den.

DUŠEJKOVÁ: Nechcete se zahřát v tý zimě?

KNĚZ ŠELEST: Rádi...

DUŠEJKOVÁ: Ahoj Tomku, Zbyňku (kluci ji zdraví) a tebe neznám, Baltazare.

PROLOGUE

An expressive voice is singing a song based on a William Blake's poem. The song is maybe in the head of Janina Duszejko, who is repeating the same words in her mind.

DUSZEJKO (INNER VOICE): Every Night & every Morn, Some to Misery are Born, Every Morn and every Night, Some are Born to sweet delight, Some are Born to sweet delight, Some are Born to Endless Night...

THE THREE WISE MEN VISIT

The wind is sweeping the winter landscape, the song of three children is approaching from a distance. They are singing a carol for the Epiphany.

ALTAR BOYS: *(singing)* We are the three magi, we wish you good health and happiness. Happiness, health and long years ahead, we have come from far away...

TOMEK: Who lives here?

ZBYGNIW: Duszejko.

FATHER RUSTLE: Miss Duszejko.

TOMEK: She teaches us English, she's great. Come here and have a look. She has a wicked wolf's head on her car ...

FATHER RUSTLE: Is it yours? It's not, so don't touch it.

DUSZEJKO: *(opening the door)* Good morning...

FATHER RUSTLE: Good morning.

DUSZEJKO: Would you like to warm up from the cold?

FATHER RUSTLE: We'd love to...

DUSZEJKO: Hello Tomek, Zbygniew *(the boys greet her)* and I don't know you, Balthasar.

MICHAL: Já jsem Michal.

DUŠEJKOVÁ: Ahoj Michale. Tak pojd'te, udělám čaj.

TOMEK: A můžem se radši koulovat?

DUŠEJKOVÁ (*pobaveně*): Můžete...

ŠELEST: To jsou mi ministranti...

ZBYGNEK: Paní Dušejková, už se našli vaši psi?

DUŠEJKOVÁ: (*pohnutě*) Ne, ještě se nenašli...

ROZHOVOR S KNĚZEM

Dušejková nalévá čaj. Zvenku je slyšet pokřikování dětí.

KNĚZ ŠELEST: Děkuju... Chlapci mi říkali, že jste jejich oblíbená učitelka.

DUŠEJKOVÁ: Ano, s dětmi to snad umím... (*klade něco na stůl*) Tady mám od Vánoc perníčky, snad ještě půjdou ukousnout... (*je rozrušená*).

KNĚZ ŠELEST: Ale no tak, copak vás trápí?

Dušejková neodpovídá.

KNĚZ ŠELEST: Jestli chcete, tak se pak můžeme spolu pomodlit, třeba se vám uleví.

DUŠEJKOVÁ: (*zdrčeně*) Mé fenky se ztratily. Nemůžu je najít, už kolik dní...

KNĚZ ŠELEST: (*jí ztvrdlé perníčky*) Rozumím vaší bolesti, ale jsou to jenom zvířata.

DUŠEJKOVÁ: Pro mě jsou jako rodina. Dcery.

KNĚZ ŠELEST: Neměla byste přirovnávat psy k dětem, to je rouhání.

MICHAL: I'm Michal.

DUSZEJKO: Hi Michal. Come in, I'll get you some tea.

TOMEK: Can we have a snow fight instead?

DUSZEJKO (*amused*): You can...

RUSTLE: Altar boys, what do you expect...

ZBYGNIOW: Ms. Duszejko, have your dogs been found?

DUSZEJKO: (*moved*) No, they haven't...

A TALK WITH THE PRIEST

Duszejko is pouring tea. Children can be heard shouting from outside.

FATHER RUSTLE: Thank you... The boys said you were their favourite teacher.

DUSZEJKO: Yes, I would like to think I'm good with kids... (*she puts something on the table*) Here are some gingerbread biscuits from Christmas; I hope they are not too hard... (*she is agitated*).

FATHER RUSTLE: What is it, are you worried about something?

Duszejko doesn't answer.

FATHER RUSTLE: If you want we can pray together, it might make you feel better.

DUSZEJKO: (*devastated*) My dogs are gone. I can't find them, for several days...

FATHER RUSTLE: (*eating biscuits*) I understand your pain, but they are just animals.

DUSZEJKO: They are like family for me. Daughters.

FATHER RUSTLE: You shouldn't compare dogs to children, that's blasphemy.

DUŠEJKOVÁ: Nejvíc mě trápí, že nevím, co se s nimi stalo. Kde jsou jejich těla? Ani je nemůžu pohřbít....

KNĚZ ŠELEST: O psech nemůžete mluvit jako by to byli lidé. Je to hřích, lidská pýcha, tyhle zvířecí hřbitovy.

DUŠEJKOVÁ: A to se píše v bibli?

KNĚZ ŠELEST: Lidem, ne zvířatům máme věnovat svou lásku.

DUŠEJKOVÁ: Myslím, že zvířata si ji zaslouží víc.

KNĚZ ŠELEST: Měla byste víc chodit mezi lidi. A modlit se. To je vždycky dobré.

DUŠEJKOVÁ: Za ně-

KNĚZ ŠELEST: Za sebe. Zvířata nemají duši, nejsou nesmrtelná a tak nemohou být vykoupena. Modlete se sama za sebe a uvidíte, že přijde úleva.

DUŠEJKOVÁ: *(odtažitě)* Možná se ještě najdou.

KNĚZ ŠELEST: *(rychle dojí perníček)* Tak se do toho dáme.

Kněz Šelest začne vykrápět domácnost Dušejkové. Pronáší latinskou modlitbu, která zní opravdu jako „šelestění“.

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Jak se tváří vážně, když mi tady poctivě kropí všechny zdi a u toho drmolí modlitbu. *(napodobuje šelestivý šepot kněze)*. Takhle mluví pořád, říkám mu Šelest, i to jeho roucho jako by na něm pořád šustilo. Ani si neoklepal boty, určitě už by byl nejradši pryč -

KNĚZ ŠELEST: Mohl bych si před cestou ještě odskočit? *(myslí na záchod)*

DUŠEJKOVÁ: Támhle dozadu a doprava.

DUSZEJKO: I'm really upset that I don't know what happened to them. Where are their bodies? I can't even bury them....

FATHER RUSTLE: You can't speak about dogs as if they were people. It's a sin, human pride, these dog's cemeteries.

DUSZEJKO: Does the Bible say that?

FATHER RUSTLE: Our love should be aimed at people, not animals.

DUSZEJKO: I think animals deserve it more.

FATHER RUSTLE: You should meet people more often. And pray. That's always good.

DUSZEJKO: For them-

FATHER RUSTLE: For yourself. Animals don't have a soul, they are not immortal and thus they can't be brought to salvation. You must pray for yourself and you will be comforted.

DUSZEJKO: (*distant*) They might still be found.

FATHER RUSTLE: (*finishing a biscuit quickly*) Let's get down to it.

Father Rustle starts sprinkling holy water on Duszejko's household. He says a prayer in Latin which really sounds like "rustling".

DUSZEJKO (INNER VOICE): How serious he looks as he's meticulously sprinkling all the walls here and jabbering his prayer. (*she mimics the rustling whisper of the priest*). He always speaks like this, I call him Rustle, his garment seems to rustle too. He didn't even wipe his shoes, he'd surely rather be gone already -

FATHER RUSTLE: Can I use your bathroom before I leave?

DUSZEJKO: At the back over there and to the right.

VENKU PŘED DOMEM

Kluci se venku koulují.

MICHAL: Paní učitelko, kam chcete napsat KMB? Máme svěcenou křídu!

Ozve se spláchnutí zevnitř.

DUŠEJKOVÁ: (*šeptem*) Radši mi tam napiš vaše iniciály. To mi udělá větší radost. Napište mi tam T, Z a M.

TOMEK: (*se smíchem*) Tak jo. Ale, to nejsou iniciály tří králů, to KMB. To znamená ,Kristus požehnej tomuto domu´.

DUŠEJKOVÁ: No jo. Tak to jsem asi nedávala na náboženství pozor.

Ze dveří vychází KNĚZ ŠELEST.

KNĚZ ŠELEST: Jedeme ještě k panu Švěřščiňskému... parkujeme za zatáčkou.

DUŠEJKOVÁ: Půjdu s vámi. Můžete se mnou volat moje psy?

Dušejková volá na svoje psy: holky... holky, domů... holky! Její vzdálené volání zimní krajinou náhle přejde do místnosti.

SEN

Dušejková doma krmí svoje psy. Mazlí se s fenkami.

DUŠEJKOVÁ: Holky, no co to je? No, máte dobrůtky ... Ták... No ještě, ano...

Psi radostně kňučí. Jsou velmi blízko, slyšíme jejich dech... Najednou začne zvuková situace nabývat hrozivou podobu, kňučení psů zní úzkostně, ztrácejí se v nepřátelském prostoru.

DUŠEJKOVÁ: (*úzkostně*) Holky, holky, kde jste ...Ne, nenene, Co je to?

Kulminující snovou atmosféru náhle přeruší reálný zvuk bušení na domovní dveře.

OUTSIDE THE HOUSE

The boys are having a snowball fight.

MICHAL: Miss, where do you want us to write the CMB? We have consecrated chalk!

The sound of flushing from inside.

DUSZEJKO: (*whispering*) You should write your own initials instead. It will make me happier. Write T, Z and M.

TOMEK: (*laughing*) Okay. But they are not the initials of the magi, CMB. It means "Christ blesses this house".

DUSZEJKO: Oh. I probably wasn't paying attention in my religion classes.

Father Rustle walks out of the door.

FATHER RUSTLE: We're going to Mr. Szwierszczynski ... we're parked round the bend.

DUSZEJKO: I'll go with you. Can you help me call my dogs?

Duszejko is calling her dogs: girls... girls, come home... girls! Her distant calling in the winter landscape suddenly switches to a room.

DREAM

Duszejko is feeding her two dogs at home. She's cuddling them.

DUSZEJKO: Girls, what's that? Yes, there's your treat... Here... Okay, more, yeah...

The dogs whine in happiness. They are very close, we can hear their breath... Suddenly the sound changes into ominous, the whining now sounds anxious, they are lost in a hostile space.

DUSZEJKO: (*anxiously*) Girls, girls, where are you... No, no no no, what's that?

The culminating dreamy atmosphere is suddenly interrupted by the real sound of a bang on the front door.

NOČNÍ NÁVŠTĚVA SOUSEDA

Rány zvenčí na dveře.

MÁTOHA: (zvenku) Hej, jsi tam?

Dušejková vstává z postele, jde ke dveřím.

DUŠEJKOVÁ: Už jdu, už jdu...

Dušejková otevře dveře.

DUŠEJKOVÁ: Nedívej se na mě, svítíš mi tou čelovkou do očí.

MÁTOHA: Promiň. (pauza) Velká noha umřel.

DUŠEJKOVÁ: Co?

MÁTOHA: Potřebuju, abys šla se mnou a pomohla mi s ním.

DUŠEJKOVÁ: Teď, v noci?

MÁTOHA: Byl to náš soused a nikdo jiný tu není. Nemůžeme ho tam takhle nechat. Počkám, než se nachystáš.

Dušejková si povzdechne, jde si pro věci.

DUŠEJKOVÁ (vnitřní hlas) Svetr, teplou bundu, mám si nechat tu noční košili? Nechám. I když jsem ve věku, kdy bych se měla oblíkat slušně, co kdyby si pro mě přijela sanitka. Ale ne, utrhla jsem si na bundě zip. A to jsem Velkou nohu ani neměla ráda.

CESTA NOCÍ

Dušejková a Mátoha společně jdou sněhem po planině. Fouká vítr, odnáší jejich slova.

MÁTOHA: Pořád se nenašli?

NIGHT VISIT FROM THE NEIGHBOUR

Banging on the door from outside.

ODDBALL: *(from outside)* Hey, are you there?

Duszejko gets out of bed and goes to the door.

DUSZEJKO: Coming, coming...

Duszejko opens the door.

DUSZEJKO: Don't look at me, your headlamp is dazzling my eyes.

ODDBALL: I'm sorry. *(a pause)* Big Foot is dead.

DUSZEJKO: What?

ODDBALL: I need you to go and help me with him.

DUSZEJKO: In the middle of the night?

ODDBALL: He was our neighbour and there's no one else. We can't leave him there like this. I'll wait for you to get ready.

Duszejko sighs and leaves to get her things.

DUSZEJKO (inner voice) A sweater, warm jacket, shall I keep my nightdress on? I will. Even though I'm that an age when I should dress decently, what if an ambulance was to come for me. Oh no, I've ripped the zipper on my jacket. I didn't even like Big Foot anyway.

WALK IN THE NIGHT

Duszejko and Oddball walk together through the snow-covered plain. The wind blows, taking their words away.

ODDBALL: Have you found them yet?

DUŠEJKOVÁ: *(dýchá s námahou)* Co?

MÁTOHA: Tvoji psi – nenašli se?

DUŠEJKOVÁ: Nenašli ... A to jsem dneska byla skoro až na hranici. Každou noc se mi o nich zdá. *(zastaví se)* Prosím tě, dej mi chvilku, musím si odpočinout, v tom sněhu se mi špatně jde.

Dušejková někam si sedne.

DUŠEJKOVÁ: A cos u Velké nohy dělal teď v noci?

MÁTOHA: Ten jeho pes vyl ještě hůř než jindy, navíc on vždycky zhasínal, protože šetřil. A teď se tam svítilo a svítilo. Tak jsem se šel podívat, co to tam vyvádí, jestli něco tomu psovi zase nedělá...

DUŠEJKOVÁ: Takže si nás fenka zavolala.

MÁTOHA: No, vlastně jo.

DUŠEJKOVÁ: *(vstává)* Dobrý. Můžem. Pojd'.

Znovu se dají do chůze.

DUŠEJKOVÁ: Chudák malá. Takhle truchlit pro toho, kdo ji jen trápil.

MÁTOHA: No jo, psi...

Ozvou se zvláštní zvuky, hlasy, není zřetelné, jestli lidské nebo zvířecí.

DUŠEJKOVÁ: Podívej... co to tam je? U domu.

MÁTOHA: Kde?

DUŠEJKOVÁ: Teď, teď jim zasvítily oči... To jsou Dívky! A vůbec se nebojí.

MÁTOHA: Dívky?

DUSZEJKO: *(breathing strenuously)* What?

ODDBALL: Your dogs – have you found them?

DUSZEJKO: I haven't ... I went almost all the way to the border today. I dream about them every night. *(she stops)* Please, give me a minute, I need to relax, walking in the snow is hard for me.

Duszejko sits down somewhere.

DUSZEJKO: What were you doing at Big Foot's at night?

ODDBALL: His dog was howling worse than ever, besides he always turned his lights off, to save money. And now the light kept shining. So I went to have a look at what he's doing there and whether he's not hurting the dog again...

DUSZEJKO: The dog called for us.

ODDBALL: Yeah, you can say that.

DUSZEJKO: *(standing up)* Okay. We can go.

They start walking again.

DUSZEJKO: Poor thing. Mourning for a person who only ever tortured her.

ODDBALL: Yeah well, dogs...

Strange sounds are heard, voices, it's not clear whether they are human or animal.

DUSZEJKO: Look... what's that? Next to the house.

ODDBALL: Where?

DUSZEJKO: Now, now, their eyes have sparkled... They are the Young Ladies! And they're not afraid at all.

ODDBALL: Young Ladies?

DUŠEJKOVÁ: Letošní srnky. Vídávám je tu od podzimu. Akorát bývají čtyři, ne tři. Kdepak máte kamarádku? Jděte pryč, no... Jděte... (*hlasitě*) No tak! ...Ani se nehnu... Úplně jako by nám chtěly něco říct.

Mezitím došli na místo.

MÁTOHA: Připrav se, není to hezký pohled.

V DOMĚ MRTVÉHO SOUSEDA

Dušejková nahrává na mobilní telefon zvukovou zprávu.

DUŠEJKOVÁ: Dione, to jsem já. Našli jsme se sousem Velkou nohu. Je mrtvý. Vypadá to, že dostal mrtvici, když večerel. Leží pod stolem celý zkroucený, drží se za krk. Prosím tě, informuj takto úřady, my tady nemáme dobrý signál. Pokud zjistím jeho datum narození, řeknu ti potom víc, až se uvidíme. Uvařím polévku.

MÁTOHA: Už to pošli, nemáme moc času. Za chvíli ztuhne a už s ním nepohnem.

DUŠEJKOVÁ: Posláno.

MÁTOHA: Měl jsem jim zkusit zavolat ještě z kopce.

DUŠEJKOVÁ: Dion dělá u policie. Zařídí to.

MÁTOHA: Jenom, jestli mu to vůbec dojde. Mělas napsat radši sms.

DUŠEJKOVÁ: Já na telefonu nerada píšu. Stresuje mě ten počet znaků. – Hele, už mi to hlásí odesláno.

MÁTOHA: Tak asi začneme. Pojd', odtáhneme ho na pohovku... Chceš nohy nebo ruce?

DUŠEJKOVÁ: Tak nohy... (*s námahou vleče tělo*) Víš, co si myslím? Že podle nohou se pozná charakter člověka. Ty jeho jsou úplně nelidské.

MÁTOHA: Tak na tři...

Fenka, která patřila mrtvému, začne kňučet.

DUSZEJKO: This year's deer. I've been seeing them here since the autumn. But they are usually four, not three. Where is your friend? Go away, go... Go away... *(loudly)* Go on!... They won't move... As if they were trying to tell us something.

In the meantime, they reach the place.

ODDBALL: Brace yourself, it's not a pretty sight.

IN THE HOUSE OF THE DEAD NEIGHBOUR

Duszejko is recording a sound message on her mobile phone.

DUSZEJKO: Hi Dizzy, it's me. The neighbour and I have found Big Foot. He's dead. It looks like he had a stroke while having dinner. He's lying twisted under the table, he's holding his throat. Please, inform the authorities, there's a bad signal here. If I find his date of birth I'll tell you more when I see you. I'll make soup for you.

ODDBALL: Send it already, we don't have much time. He'll be stiff in a moment and we won't be able to move him.

DUSZEJKO: Sent.

ODDBALL: I should have tried to call them from the top of the hill.

DUSZEJKO: Dizzy works at the police station. He'll take care of it.

ODDBALL: If he actually receives it. You should have sent a text.

DUSZEJKO: I don't like typing on the phone. The number of letters stresses me out. – Look, it says Sent.

ODDBALL: Let's start then. Come, we'll shift him onto the couch... Do you want the feet or the arms?

DUSZEJKO: Feet then... *(she drags the body with effort)* You know what I think? That the feet tell you the character of a person. His are inhuman.

ODDBALL: On the count of three...

The dead man's dog starts whining.

DUŠEJKOVÁ: No co je? Ty si myslíš, že mu ubližujeme... neboj. Už ho nic nebolí...

MÁTOHA: Není na tebe moc těžký?

DUŠEJKOVÁ: Dobrý...

MÁTOHA: Tak na tři. Raz, dva... tři.

Zvednou tělo, které ztěžka dopadne na pohovku.

MÁTOHA: Tak já ho vyslíknu z těch hadrů. Ty mu najdi zatím něco slušnějšího. Musíme ho oblíct, než přijedou.

DUŠEJKOVÁ: Dobře... Podívám se do skříní.

MÁTOHA: V životě jsem snad na něm neviděl nic jiného, než tenhle nátělník. To asi nebude žádná škoda, když to rozstřihnu...

Dušejková hrabe ve skříní.

DUŠEJKOVÁ: (z dálky) To určitě nebude ... Samozřejmě, má myslivecký klobouček. Přitom všichni věděli, že pytláci. Myslíš, že to s tím pírkem už fasujou?

Mátoha neodpovídá. Zápasí s oblečením mrtvého.

DUŠEJKOVÁ: No vida... (ukazuje, co našla) tohle docela ujde, vid'?

MÁTOHA: Možná mi ho nejdřív pomoz omýt.

DUŠEJKOVÁ (vnitřní hlas) Zvláštní, jak oblékání mrtvoly připomíná mazlení. Myslím, že nic takového nikdy nezažil. Snažíme se mu obléct košili, leží mi u toho na prsou. Napřed jsem myslela, že odporem omdlím, pak mě napadlo to tělo k sobě přitulit, poplácat ho po zádech a utěšit: netrap se, všechno bude zase v pořádku.

MÁTOHA: Ještě mu podvážeme bradu. Najdi nějaký šátek nebo ...

DUŠEJKOVÁ: Je tady jen šála... Nebo kravata?

MÁTOHA: Nechce zavřít pusu...

DUSZEJKO: What is it? Do you think we're hurting him... don't worry. He's not in pain any more...

ODDBALL: Is he too heavy for you?

DUSZEJKO: It's okay...

ODDBALL: On the count of three. One, two... three.

They lift the body which then plops down on the couch heavily.

ODDBALL: I'll take off his clothes. You go and find some decent clothes. We must dress him before they arrive.

DUSZEJKO: Okay... I'll have a look in the wardrobe.

ODDBALL: I've never seen him wear anything but this vest. It won't be any loss if I cut it open...

Duszejko is searching in the wardrobe.

DUSZEJKO: *(from a distance)* It won't... Of course, he's got a hunter's hat. Everyone knew he was a poacher. Do you think they come with the feather included?

Oddball doesn't answer. He's struggling with the dead man's clothes.

DUSZEJKO: Here we go... *(she shows what she's found)* this will do, won't it?

ODDBALL: Help me wash him first.

DUSZEJKO *(inner voice)* Strange, how dressing the dead body seems like a caress. I doubt he ever experienced anything like it. We're trying to put on his shirt, he's resting on my chest. First, I thought I would faint with disgust, but then it occurred to me to hug it, to pat it on the back and soothe it: don't worry, it'll be alright.

ODDBALL: We'll tie his chin. Get a scarf or something...

DUSZEJKO: There's just a shawl... Or a tie?

ODDBALL: His mouth won't close ...

DUŠEJKOVÁ: Ukaž? Vadí tam jazyk, zatlačím ho dovnitř... Co to tam má?...

MÁTOHA: Já ti posvítím (*rozsvítí baterku*)

Dušejková sáhne mrtvole hluboko do úst, ozve se mlaskavý zvuk.

DUŠEJKOVÁ: Ááá ... Fuj ... Dobrý. (*S odporem vytáhne mrtvole něco z krku.*)

MÁTOHA: On se prostě udusil kostí. (*Fenka mrtvého smutně kňučí.*) No... Tak ho ještě učešeme ....

Dušejková utěšuje fenku.

DUŠEJKOVÁ: Co bude s tebou, maličká? Dostalas vůbec něco k jídlu?

Dušejková hledá pro fenku odměnu. Něco jí dá, fenka začne chroupat.

MÁTOHA: Nechceš si ji vzít?

DUŠEJKOVÁ: Jí se u mě nelíbilo, vid'.

MÁTOHA: Jak to?

DUŠEJKOVÁ: Jednou ke mně utekla, když se na ní Velká noha zase vyřádil. Byla celá zubožená, ale při první příležitosti se k němu zas vrátila. Možná jí vadily Holky... Měl by sis ji vzít ty, třeba je jí líp s muži.

MÁTOHA: No... uvidíme... Potřebuju panáka, dáš si taky?

DUŠEJKOVÁ: Ráda.

Hudební předěl. Mátoha naleje dva panáky.

MÁTOHA: Myslím, že jsme udělali, co bylo třeba... Nikoho jinýho neměl.

Napijí se Mátoha se trochu otřese.

MÁTOHA: Co tvůj mobil?

DUŠEJKOVÁ: Zatím nic.

DUSZEJKO: Hold on. His tongue is in the way, I'll push it inside... What's in there?...

ODDBALL: I'll shine the torch *(he turns on the torch)*.

Duszejko reaches deep into the dead man's mouth, a squelching sound.

DUSZEJKO: Aaaah ... Oooh ... Good. *(She pulls something out of the man's throat.)*

ODDBALL: He choked on a bone. *(The dead man's dog whines sadly.)* Well... Let's comb his hair...

Duszejko calms the dog.

DUSZEJKO: What will happen to you, little one? Did you get anything to eat?

Duszejko is searching for a treat for the dog. She gives her something, the dog starts munching.

ODDBALL: Do you want to take her?

DUSZEJKO: She didn't like it at my house, did you?

ODDBALL: How's that?

DUSZEJKO: Once she ran away to my house after Big Foot beat her again. She was in a sorry state, but she returned to him as soon as she could. Maybe she minded the Girls... You should take her, maybe she prefers men.

ODDBALL: Well... we'll see... I need a drink, will you have one too?

DUSZEJKO: I will.

Music intermezzo. Oddball pours two shots.

ODDBALL: I think we did what was needed... He didn't have anyone else.

They drink, Oddball shakes a little.

ODDBALL: What about your mobile?

DUSZEJKO: No reply yet.

MÁTOHA: Jdu jim přece jenom ještě zkusit zavolat... ať tady netvrdneme věčně...
(*vstane, zamyslí se*) Víš, jak se jmenoval? Tak dlouho mu říkáme Velká noha, že jsem to zapomněl.

DUŠEJKOVÁ: To znamená, že jsem to jméno vybrala dobře.

MÁTOHA: Někde tady musí mít doklady nebo poštu... prosím tě podívej se v kuchyni, já jdu do ložnice...

Dušejková otevře skříňku.

DUŠEJKOVÁ: (*zděšeně*) Proboha...

MÁTOHA: Co je?

DUŠEJKOVÁ: Je tady hlava. A čtyři nožičky. Je to jedna z těch letošních dívek. Ještěže s sebou nosím vždycky igelitku...

Dušejková sbírá kosti do igelitové tašky.

MÁTOHA: Našel jsem účet za elektřinu, tak já jdu volat, ať odsud rychle vypadnem. Chceš jít se mnou?

DUŠEJKOVÁ: Ne, musím sebrat všechny ty kosti. Maličká, tady tě nenechám, kdepak ... I z pekáčku, víš. Nechala se určitě nalákat na jablko ... a pak padla do oka. Musela příšerně trpět. On ji zabil, rozčtvrtil a upekl.

MÁTOHA: Já běžím...

Mátoha odejde.

DUŠEJKOVÁ: (*s bezmocným vztekem*) Jedna bytost požírající druhou, potichu, v noci... bez slitování. A nikdo neprotestoval, z nebe nezahřmělo. Ale trest démona stejně dostihl, i když smrt nepřišla lidskou rukou. Zabíla ho srna.

Fenka teskně zakňučí.

DUŠEJKOVÁ: Já vím, že za to nemůžeš... Ne, nedívej se na mě tak... (*laskavě*) mohlas být u mě už dávno. Budeš asi trochu hloupá. To nevadí, jsou i jiné vlastnosti.

ODDBALL: I'll try to call them... I don't want to wait here for ever... *(he gets up, thinking)* Do you know his name? We've called him Big Foot for so long that I've forgotten.

DUSZEJKO: That means I chose the name well.

ODDBALL: He must have got his identity card or post somewhere here... look in the kitchen, I'll go to the bedroom...

Duszejko opens a cupboard.

DUSZEJKO: *(shocked)* God...

ODDBALL: What is it?

DUSZEJKO: There's a head. And four trotters. It is one of this year's Young Ladies. Fortunately, I always carry a plastic bag...

Duszejko collects the bones in a plastic bag.

ODDBALL: I've found an electricity bill, I'm going to make the call so we can get out of here. Do you want to go with me?

DUSZEJKO: No, I have to collect all the bones. Little one, I won't leave you here, no way... Even from the pan, you know. She let herself be lured by an apple... and then caught in a snare. She must have suffered. He killed her, butchered her and roasted.

ODDBALL: I'm on my way...

Oddball leaves.

DUSZEJKO: *(with impotent anger)* One being devouring another, in silence, at night... without mercy. No one protested, no thunder from heaven. Death caught up with the demon anyway, even though it didn't come by human hand. He was killed by a deer.

The dog whines sadly.

DUSZEJKO: I know it's not your fault... No, don't look at me like that... *(kindly)* you could have lived with me long time ago. You must be a little silly. It doesn't matter,

Mohla bys být Maryša? Líbí se ti to... Maryšo, nevíš, kde by mohl mít doklady?

Fenka neodpovídá.

DUŠEJKOVÁ: Co? Nemám to hledat? Ale já potřebuju vědět, kdy se narodil, víš, musel mít něco v nepořádku v osmém domě, jinak se to nedá vysvětlit.

Dušejková hledá v šuplících. Dál mluví k fence.

DUŠEJKOVÁ: To snad ani nemohl být člověk, když zabil takovou krásu... chodidla taková neměl, tak se mimochodem poznají démoni, pečetí zemi jinak. *(Prohlíží, co našla)* No prosím, 21. prosince 1950.... Střelec... lovec s toulcem a šípy. I na té pasovce vypadá vztekle, asi se tak už narodil. *(něčím listuje)* Tady má fotky s myslivci, chodil jim dělat na hony poskoka, tak si asi vysloužil ten pitomej klobouček. *(Fenka se ozve.)* Koukám, že tě brával s sebou.

DUŠEJKOVÁ: *(prohlíží fotky)* Já vím, že sama bys nešla... Další a další mrtví tvorové... Proboha, člověk by řekl, že se budou stydět a ne si to fotit... *(rozrušeně)* Všechny tyhle fotky odnesu na policii, je mi jedno –

Fenka zakňučí. Najednou se ozve několik výstřelů z lovecké pušky...

DUŠEJKOVÁ: *(jakoby něco uviděla)* Ne, to ne! *(zdrčeně fence)* Ty ses na to musela dívat, vid'? *(její výkřik se prolne do následující zvukové koláže)*

VIZE DUŠEJKOVÉ

Hudba. Znovu zvuk střelby.

DUŠEJKOVÁ: *(zděšeně)* Holky! Holky!

Změť mužských hlasů, které si gratulují k dobrému průběhu lovu. Připíjejí si.

there are other qualities. Could you be Marysia? You like the name... Marysia, where is his identity card?

The dog doesn't answer.

DUSZEJKO: What? Am I not to search for it? I need to know when he was born, you know, there must have been a problem in his eighth house, that's the only explanation.

Duszejko is searching through the drawers. She keeps talking to the dog.

DUSZEJKO: He couldn't have been human if he killed such beauty... his feet were not like that, that's how you can tell a demon, they seal the earth differently. *(She is looking at what she's found)* Here we are, 21st December 1950.... Sagittarius... a hunter with a quiver and arrows. Even in the passport photo he looks angry, maybe he was born like that. *(she's flicking through something)* Here are his photos with hunters, he would be their lackey, that's how he must have got the stupid hat. *(The dog makes a sound.)* I see he used to take you with him.

DUSZEJKO: *(looking at photos)* I know you wouldn't go yourself... More and more dead beings... God, one would think they'd feel ashamed and not take pictures... *(upset)* I'll take all these photos to the police, I don't mind –

The dog whines. Suddenly there is the sound of several shots from a hunting rifle...

DUSZEJKO: *(as if she sees something)* No, oh no! *(devastated to the dog)* You had to watch, didn't you? *(her crying fades into the following sound collage)*

DUSZEJKO'S VISION

Music. The sound of shooting again.

DUSZEJKO: *(shocked)* Girls! Girls!

A mix of male voices who congratulate each other on a good hunt. They raise their glasses.

MUŽI NA LOVU: Tak na zdraví, pánové! Lovu zdar! Mrtvá srnka, dobrá srnka. *(smích)*
Hele, bereš si ty játra domů..?

Jeden z mužů dává dohromady fotografie na památku.

LOVEC FOTOGRAF: Tak a teď všichni pěkně k sobě a řekneme sýýýr!

MUŽI NA LOVU: Sýýýr!

Psí kňučení a zvláštní zvířecí nářek ustane. Střih zpět do místnosti.

MÁTOHŮV NÁVRAT

MÁTOHA: *(vejde do dveří)* Co je? Snad kvůli němu nebrečíš? Za to přece nestál...

DUŠEJKOVÁ: *(otřeseně)* Jen se mi udělalo slabo.

MÁTOHA: Pořád mám jenom český signál. Klidně běž spát, počkám tu do rána-

DUŠEJKOVÁ: *(přes slzy)* Měl by sis Maryšu vzít. Hodí se k tobě.

MÁTOHA: Dřív jsem psa chtěl-

Ozve se zvuk příchozí SMS.

DUŠEJKOVÁ: To je Dion. *(čte sms)* Policii zavolal. Máme tu počkat... Píše, ať hlavně na nic nesaháme.

VÝSLECH

Náčelník policie zní unaveně, otráveně, je brzy ráno.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Vy snad nekoukáte na detektivky?

MÁTOHA: Vypadal vážně hrozně, taky byste mu pomohl, náčelníku.

MEN ON A HUNT: Cheers, gentlemen! Good hunt! A dead deer is a good deer.
(laughter) Are you going to take the liver home...?

One of the men is organising a photograph to commemorate the moment.

HUNTER PHOTOGRAPHER: And now everyone together and say cheese!

MEN ON A HUNT: Cheeeese!

Dogs' whining and the strange animal lament stosp. Cut back to the room.

ODDBALL'S RETURN

ODDBALL: *(entering the door)* What's up? Don't cry for him. He wasn't worth it...

DUSZEJKO: *(shocked)* I'm just feeling a little faint.

ODDBALL: Still only the Czech operator. Go to bed, I'll wait here till morning-

DUSZEJKO: *(through tears)* You should take Marysia. She suits you.

ODDBALL: I used to want a dog -

An incoming text sound is heard.

DUSZEJKO: That's Dizzy. *(reading the text)* He's called the police. We are to wait here... He says we mustn't touch anything.

INTERROGATION

The police chief sounds tired, annoyed, it's early morning.

POLICE CHIEF: You never watch crime films?

ODDBALL: He looked horrible, you'd have helped him too, chief.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Musíme to sepsat. Tak pojdte třeba vy, paní. *(Mátohovi)*
Počkáte mi vedle?

MÁTOHA: Jo... *Mátoha odejde z místnosti.*

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Takže podle vás se udusil kostí.

DUŠEJKOVÁ: Víte, já si myslím, že on se neudusil jen tak. Ulovil srnu a ta se mu pak pomstila. Zabíla ho. Její přítelkyně, spolupachatelky, se přišly podívat-

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Aha. No a kde je tedy ta kost.

DUŠEJKOVÁ: Tu jsem dala k Ostatkům, jiným kostem. Mám ji v igelitce na stromě před domem, jestli chcete, můžu pro ni dojít, myslím, že tu kost z krku poznám...

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: No, to už je asi jedno. Kdy jste viděla souseda naposled?

DUŠEJKOVÁ: To nevím. Já se mu vyhýbala. Myslím, že to byl člověk, který měl být dávno nějak potrestaný. Ostatně psala jsem na vaše oddělení několik dopisů, kde jsem vylíčila, jak se chová, že ohrožuje mnoho bytostí, lidí i zvířat.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Nebojte, určitě se to nějak řešilo-

DUŠEJKOVÁ: A proč se tedy nikdy nic nestalo? Nikdo to tady nebyl prošetřit. Vy sám jste mi řekl, že s tím nic neuděláte, akorát jste mě odkázal na nějaké zvířecí spolky.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Paní Dušinková -

DUŠEJKOVÁ: Dušejková.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: - já vám nemůžu vysvětlit, jak policie pracuje.

DUŠEJKOVÁ: Můžu se zeptat, kdy jste se narodil?

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Proč vás to zajímá?

DUŠEJKOVÁ: Vytvářím horoskopy. Mohla bych vytvořit i jeden pro vás. Chcete?

POLICE CHIEF: We need to take your statement. Let's start with you ma'am. *(to Oddball)* Can you wait next door?

ODDBALL: Okay... *Oddball leaves the room.*

POLICE CHIEF: So you think he choked on a bone.

DUSZEJKO: You know, I think he didn't just choke. He poached a deer and she punished him. She killed him. Her best friends, the accomplices, came to have a look-

POLICE CHIEF: Oh. And where is that bone?

DUSZEJKO: I put it with the Remains, the other bones. I have them in a bag on the tree in front of the house, if you want I can get it, I think I can recognise the bone from the throat...

POLICE CHIEF: Well, that doesn't matter now. When did you last see your neighbour?

DUSZEJKO: I don't know. I avoided him. I think he was supposed to have been punished long time ago. I've sent several letters to your department where I explained what he did, that he endangered the lives of many beings, people and animals.

POLICE CHIEF: Don't worry, it must have been investigated-

DUSZEJKO: So why did nothing ever happen? No one has come here to investigate. You yourself said you couldn't do anything, you just sent me to some animal protection societies.

POLICE CHIEF: Mrs. Dushinko -

DUSZEJKO: Duszejko.

POLICE CHIEF: - I can't explain to you how the police works.

DUSZEJKO: Can I ask when you were born?

POLICE CHIEF: Why do you want to know?

DUSZEJKO: I calculate horoscopes. I could make one for you. If you want to?

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: (*pobaveně*) Ne, děkuju, tyhle věci mě nezajímají.

DUŠEJKOVÁ: Budete vědět, co vás v životě čeká –

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Já musím mluvit ještě s vaším sousedem, panem Švěřčičským...
Jen běžte hezky domů a nechte nás pracovat.

DUŠEJKOVÁ (VNIŘRNÍ HLAS): Nejsem si jistá, jestli to doopravdy řekl -

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Ženská bláznivá.

DUŠEJKOVÁ (VNIŘRNÍ HLAS): - ale myslím, že ano.

DUŠEJKOVÁ SESTAVUJE HOROSKOP

HLASATELKA V TELEVIZI: Na silnicích přes víkend zemřelo dvacet pět lidí, čímž se počet obětí proti loňskému roku zvýšil o čtyři ...

HLASATELKA V TELEVIZI: Okluzní fronta bude postupovat ze severu, přinese s sebou déšť... (*téměř do ztracena*)

DUŠEJKOVÁ: (VNIŘRNÍ HLAS)Všichni jsme jen obětí planet. I Velká noha... tak pojď, podíváme se, cos byl zač.

Hlas Dušejkové postupně přejde do samomluvy.

DUŠEJKOVÁ: 21. 12. 1954... (*zadáva údaje do počítače*) Škoda, že neznám hodinu narození, ta je klíčem k duši, ale řekla bych, že ses narodil v noci, kdy nesvítil ani měsíc ani hvězdy, do úplné tmy... Štír, ve čtyři ráno – to by sedělo. Štír, ten, když se nepovede, tak nemá empatii, neumí odpouštět a libuje si v krutosti. Dravec, který žije jen proto, aby rozsával utrpení. Vlastně si tak i vypadal, s tou zubatou pilou ve svalnaté ruce... Tak schválně... (*znovu píše do počítače*) jestli tě smrt navštívila ve správnou dobu, podíváme se na Saturn, co Holky? - -

Zarazí se.

POLICE CHIEF: (*amused*) No, thank you, I'm not interested in these things.

DUSZEJKO: You'll know what to expect in life –

POLICE CHIEF: I need to speak to your neighbour Mr. Swierszczynski... Go home and let us do our work.

DUSZEJKO (INNER VOICE): I'm not sure if he really said that -

POLICE CHIEF: Crazy old woman.

DUSZEJKO (INNER VOICE): - but I think he did.

DUSZEJKO CALCULATES A HOROSCOPE

TV PRESENTER: Twenty-five people died on the roads during the weekend, road fatalities thus increased year-on-year by four...

TV PRESENTER: The weather front will be moving in from the north, it will bring rain... (*almost fade out*)

DUSZEJKO: (INNER VOICE) We're all just victims of the planets. Even Big Foot... come on, let's see who you were.

Duszejko's voice gradually turns into soliloquy.

DUSZEJKO: 21st December 1954... (*she feeds the data into a computer*) Pity I don't know the hour of birth, that's the key to one's soul, but I'd say you were born at night when there was no moon no stars, into a complete darkness... Scorpio, four in the morning – that fits. A Scorpio, when they don't work out well, they have no empathy, they can't forgive and they love cruelty. A predator who lives only to spread suffering. You even looked like one, with that toothed saw in a muscular hand... Let's see... (*typing on the computer again*) if death came to you at the right time, we'll check Saturn, what do you say, Girls? - -

She falters.

DUŠEJKOVÁ: *(s bolestným uvědoměním)* Škoda, že jsem neznala váš čas narození. Ale kdo ví, jestli by to pomohlo... no nic.. Musím se zeptat doktora Aliho, jestli není samomluva nezdravá.

DUŠEJKOVÁ VYJÍŽDÍ NA POCHŮZKY

Ozve se zvuk startování auta.

DUŠEJKOVÁ: No tak, Samuraji...neblázni... musíš mi pomoci.

Další pokus o nastartování motoru, Samuraj zní vyčerpaně.

DUŠEJKOVÁ: Jsme na tom stejně, brachu. No, naskoč, kamaráde... bez tebe to nezvládnou...

Znovu se pokouší nastartovat, konečně se to podaří.

DUŠEJKOVÁ: Slibuju, že ti nechám vyměnit olej, až mi škola pošle plat.

Auto se rozjede.

ZASTÁVKA U MÁTOHY

Venku u Mátohova domu. Je slyšet štípání dřeva. Po chvílce ustane.

MÁTOHA: Maryšo, Maryšo! Mazej domu...

DUŠEJKOVÁ: Teda, ta tě poslouchá-

MÁTOHA: Tak je zvyklá od Velký nohy. Chceš nějaký dřevo? Asi mi zbude.

DUŠEJKOVÁ: Děkuju... mám se stavit nebo...

MÁTOHA: Ne, já ti to dovezu...

DUŠEJKOVÁ: Můžu se tady stavit, až pojedou z obchůzky.

DUSZEJKO: *(with painful realisation)* It's a pity I didn't know your time of birth. But who knows if it would have helped... never mind. I must ask doctor Ali if talking to oneself is not unhealthy.

DUSZEJKO GOES OUT ON ERRANDS

We hear the sound a car engine starting.

DUSZEJKO: Come on, Samurai... Don't play tricks... you must help me.

Another attempt to start the engine, the Samurai sounds tired.

DUSZEJKO: We're the same, buddy. Come on, start, my friend... I can't do it without you...

She tries to start again, she finally manages to.

DUSZEJKO: I promise I'll get your oil changed when I get my salary from school.

The car sets off.

STOPPING AT ODDBALL'S

Outside Oddball's house. The sound of wood being chopped. It stops after a while.

ODDBALL: Marysia, Marysia! Go home...

DUSZEJKO: She obeys every word of yours-

ODDBALL: She was trained by Big Foot. Do you want some wood? I'll have some left.

DUSZEJKO: Thanks... shall I pick it up...

ODDBALL: No, I'll take it to your house...

DUSZEJKO: I can stop here on my way back from my errands.

MÁTOHA: To je nesmysl, přivezu ti to a rovnou ti to složím do kůlny.

DUŠEJKOVÁ: Tak děkuju.

DUŠEJKOVÁ: (VNITŘNÍ HLAS) Jak on vlastně je? Stanislav? Nebo Svatopluk? Na schránce má jenom - S. Švěřčičiňský. Známe se tak dlouho, že svoje opravdová jména nepotřebujeme. Říkám mu „Hej“ nebo „Sousedě“. Ani on mi neříká Jano. Taky cítí, že se to jméno ke mně vůbec nehodí.

MÁTOHA: Hele, já jsem zažil něco strašně divného. Včera, jak jsem se vracel. Stala se mi divná věc. Málem jsem narazil do auta, co stálo u silnice. Jdu se zeptat, jestli se jim něco nestalo. A v tom autě sedí mladá ženská a říká, že čeká na manžela. Vůbec mi nedošlo, rozumíš, že si šel odskočit, takže jsem tam stál jak tvrdý y... *(Dušejková se zasměje.)*

MÁTOHA: Počkej, to není všecko. Pak teda vylezl z křoví ten její chlap. Chvíli jsem myslel, že mám halucinace. Měl na sobě nějakou speciální helmu a brejle snad s nočním viděním. A k tomu nábojový pás. Rozumíš. Pořád na něj civím. Pak si tu helmu sundal a víš, kdo to byl?

DUŠEJKOVÁ: Vepřek.

MÁTOHA: No - Jak to víš?

DUŠEJKOVÁ: Taky jsem ho takhle potkala. Vypadal jak z Hvězdných válek. A k tomu ten obří vůz, určitě si tím něco kompenzuje. Malý penis, jestli mi rozumíš -

MÁTOHA: Já vím, co znamená kompenzovat si.

DUŠEJKOVÁ: I se tak choval. A to jsem se ho jen slušně zeptala, jestli neviděl Holky.

REMINISCENCE SETKÁNÍ DUŠEJKOVÉ S VEPŘEKEM

VEPŘEK: A co tady chcete?

DUŠEJKOVÁ: Já? Co vy tady děláte?

VEPŘEK: A vy?

ODDBALL: Nonsense, I'll take it to you and stack it into your shed.

DUSZEJKO: Thanks then.

DUSZEJKO: (INNER VOICE) What is his name anyway? Stanislaw? Or Swietopelk? His letter box says just - S. Swierszczynski. We have known each other for so long that we don't need our real names. I call him "Hey" or "Neighbour". And he doesn't call me Janina either. He also feels the name doesn't suit me at all.

ODDBALL: Look, this strange thing happened to me. Yesterday, as I was going back. I almost crashed into a car standing on the road. I went to ask if something had happened to them. And there's this young woman there saying she's waiting for her husband. I didn't get it he had gone to take a leak, so I was just standing there...
(*Duszejko laughs.*)

ODDBALL: Wait, that's not all. Then her husband came out of the bushes. He had a special helmet on and glasses with night vision or what not. Plus a bullet belt. You see. I kept staring at him. You know. Then he took his helmet off and you know who it was?

DUSZEJKO: Wnętrzak.

ODDBALL: Yeah – How do you know?

DUSZEJKO: I also met him like that. He looked like out of Star Wars. Plus the massive car, he's trying to compensate for something. A small dick, if you know what I mean -

ODDBALL: I know what it means to compensate for something.

DUSZEJKO: He even acted like that. And I'd only asked him if he hadn't seen the Girls.

REMINISCENCING DUSZEJKO'S MEETING WITH WNĘTRZAK

WNĘTRZAK: What are you doing here?

DUSZEJKO: Me? What are you doing here?

WNĘTRZAK: And you?

DUŠEJKOVÁ: Já tady bydlím.

VEPŘEK: Aha. No měla jste si ty psy držet u baráku.

DUŠEJKOVÁ: Byli vždycky na mém pozemku.

VEPŘEK: Vidíte, ten váš pozemek by mě zajímal. Kdybyste někdy chtěla tu barabiznu prodat, dám vám nejlepší cenu... Tak sbohem.

Konec REMINISCENCE.

MÁTOHA: Taky mi to nabízel. Snad mu brzo zruší aspoň tu liščí farmu, to bych mu přál. Odpornej chlap.

DUŠEJKOVÁ: No jo. Může za to Saturn.

MÁTOHA: Co jiného. Má ještě sněžit, jed' opatrně.

DUŠEJKOVÁ NA POCHŮZKÁCH PO DOMECH

Koláž zpráv nahraných na mobilní telefon, zvuky prohlížení domů, otevírání dveří, kroků po místnostech.

DUŠEJKOVÁ (*nahraná zpráva*): Pane profesore, ve sklepě žije netopýří rodina, ale škody nepáchá. Dům se zdá být v pořádku, zahrada je taky v pořádku.

DUŠEJKOVÁ (*nahraná zpráva*): Milí Studniční, všechno je v pořádku. Jeden strom okousala srna, ale zima je letos krutá, tak se na ni nezlobte.

DUŠEJKOVÁ (*nahraná zpráva*): Paní spisovatelko, nejsem si jistá, jestli ten plašič kuny funguje.

Dušejková se pohybuje po domě spisovatelky. Kromě jejích kroků, slyšíme i zvláštní šramot.

DUSZEJKO: I live here.

WNĘTRZAK: Oh. Well, you should have kept the dogs near the house.

DUSZEJKO: They were always on my property.

WNĘTRZAK: You know, I'm actually interested in your property. If you ever wanted to sell the shack, I'd give you the best price for it... Good bye then.

The end of REMINISCENCE.

ODDBALL: He offered it to me too. I hope they'll soon close his fox farm at least. He deserves that. A disgusting guy.

DUSZEJKO: Oh well. It's because of Saturn.

ODDBALL: What else. There should be more snow they say, drive carefully.

DUSZEJKO ON ERRANDS AROUND HOUSES

A collage of messages recorded on a mobile phone, the sound of inspecting a house, opening doors, footsteps in rooms.

DUSZEJKO (*recorded message*): Professor, there's a family of bats in the cellar, but they don't cause any damage. The house seems okay, the garden is also fine.

DUSZEJKO (*recorded message*): Dear neighbours, everything is alright. One tree has been nibbled by a deer, but winter is harsh this year, so don't be angry.

DUSZEJKO (*recorded message*): Dear madam, I'm not sure the marten repeller works.

Duszejko moves around the house of a writer. Apart from her footsteps we also hear strange rustling sounds.

DUŠEJKOVÁ: *(tiše)* Ahoj, jsi tam? Počkej, já to vypnu. Oni říkají, že ty kmitočty lidi neslyší, ale já mám vždycky pocit, že tu tak nepříjemně vibruje vzduch. *(vypne plašič)* Chvilku si tady s tebou sednu a budeme spolu poslouchat ticho.

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS) Přes zimu tu zůstáváme jenom Mátoha a já. Ostatní lidští obyvatelé planiny zmizí. Jejich domy jsou vystaveny rozmarům počasí a já se jim o ně starám. Každý týden jim pošlu zprávu, že je všechno v pořádku.

DUŠEJKOVÁ: Zase zapnu ten plašič, promiň. Ale nezdá se, že by ti vadil. Možná už se do jara neuvidíme, tak na sebe dávej pozor.

POHŘBÍVÁNÍ OSTATKŮ

Zvuk rýče narážejícího na tvrdou, zmrzlou zem. A do toho zvláštní hlas, ani lidský, ani zvířecí.

DUŠEJKOVÁ: *(pracuje, přitom odpovídá zvláštnímu hlasu)* Přiletěla jsi na pohřeb? Možná jsi ji znala... Chodily ve čtyřech, letošní srnky. Dívky...

STRAKA: Já vím.

DUŠEJKOVÁ: Tak se připrav, bude to trvat, protože země je úplně zmrzlá...

Dušejková dál ryje v zemi.

DUŠEJKOVÁ: Straka už tu leží taky, támhle, narazila na dráty. Vedle je starý kocour, pak kočka, co umřela při porodu se svými mláďaty. A taky liška, kterou zabili dělníci. Pod stromem jsou Krtci... Kdyby Šelest věděl, jak velký je ten můj pyšný hřbitov... tak mi to tady vůbec nesvětil.

STRAKA: *(se směje)*

DUŠEJKOVÁ: Jo, taky mě to pobavilo. - Vypadlo ti pírko.

STRAKA: Nech si ho.

DUŠEJKOVÁ: Díky, vezmu ho dětem.

DUSZEJKO: *(softly)* Hi, are you there? Wait, I'll turn it off. They say people can't hear the frequency, but I always feel the air vibrates in an unpleasant way. *(she turns the repeller off)* I'll sit down with you for a bit and we can listen to the silence together.

DUSZEJKO (INNER VOICE) During winter, it's just me and Oddball who stay here. Other human inhabitants of the plateau leave. Their houses are exposed to the whims of the weather and I take care of them. Each week I send them a message that everything is alright.

DUSZEJKO: I'm going to turn the repeller on again, I'm sorry. But you don't seem to mind it. We might not get to see each other again before spring, so take care.

BURYING THE REMAINS

The sound of a spade hitting hard, frozen soil. And into that a strange voice, nor human, nor animal.

DUSZEJKO: *(working, at the same time answering the strange voice)* Have you flown in for the funeral? You might have known her... They were always four together, this year's deer. Young Ladies...

MAGPIE: I know.

DUSZEJKO: Prepare yourself for a long wait, the soil is completely frozen...

Duszejko keeps digging.

DUSZEJKO: A magpie lies here too, over there, it hit the wires. Next to it an old tom cat, then a cat that died giving birth to her kittens. And also a fox killed by workers. There are moles under the tree... If Rustle knew how large my proud cemetery is... he'd never have consecrated it.

MAGPIE: *(laughing)*

DUSZEJKO: Yes, that made me laugh too. -You've dropped a feather.

MAGPIE: You can keep it.

DUSZEJKO: Thanks, I'll take it to the kids.

HODINA ANGLIČTINY

Děti ve třídě zpívají anglickou písničku Ring- a- ring a roses.

DĚTI: *(zpívají)* Ring-a-ring-a-rosies / A pocket full of posies /
A tissue, a tissue / We all fall down ....

DUŠEJKOVÁ: Tak a teď pojdte do kruhu. A jakmile se ozve a tissue, a tissue, we all fall down...

Děti a Dušejková zpívají, drží se za ruce a točí se dokola. Písnička zní zároveň z nahrávky.

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Tohle rozpočítávadlo prý vzniklo v Anglii během moru. Všichni kýchneme a padneme. A pak znovu vstaneme a točíme se do kola, dokud nesplatíme účty v karmickém indexu. Tak děti nenápadně připravuju na smrtelnost těla.

ANIČKA: Paní učitelko? Co jste nám dneska přinesla?

Dušejková hledá něco v tašce.

DUŠEJKOVÁ: There is not much to be found in woods these days. But... does anyone know what is this?

DÍTĚ: Pírko. Feather.

DUŠEJKOVÁ: Stračí pírko. Straka se řekne MAGPIE. Všichni řekneme: magpie.

Děti opakují.

DUŠEJKOVÁ: Tady mám tři šišky. Pine cones. Kdo je chytí, může si je nechat. Pozor, připravte se.

Dušejková hází šišky, děti je chytají, smích.

ENGLISH LESSON

Children in a classroom are singing an English song Ring-a-ring o' roses.

CHILDREN: *(singing)* Feel the lovely sunshine / Flowers all around / Hop a little hop right off the ground...

DUSZEJKO: Let's get in a circle now. When you hear "a-tissue, a-tissue", we all fall down...

The children and Duszejko are singing, holding hands and turning around. The song is also played from a recording.

DUSZEJKO (INNER VOICE): This nursery rhyme is said to have originated in England during the plague. We all sneeze and fall down. And then we get up again and turn in a circle, until we pay our due in a karmic index. That's how I surreptitiously prepare the children for the mortality of the body.

ANKA: Miss? What have you brought us today?

Duszejko is searching for something in her bag.

DUSZEJKO: There is not much to be found in woods these days. But... does anyone know what is this?

CHILD: A feather. Feather *(translating)*.

DUSZEJKO: A magpie's feather. Let us all say: magpie.

Children repeat.

DUSZEJKO: Here I have three cones. Pine cones. If you catch them, you can keep them. Get ready.

Duszejko is throwing cones, children are catching, laughter.

PETR: A paní učitelko? Půjdeme zase hledat vaše psy?

DUŠEJKOVÁ: Už ne, Péťo, je moc zima. And some of your parents were a bit angry. Rodiče se zlobili.. (*mezitím vytahuje z tašky další věc*) Víte co je tohle? Do you know what this is?

DÍTĚ: A stone.

DUŠEJKOVÁ: A stone. What stone?

ANIČKA: A big stone.

DUŠEJKOVÁ: It's granite. Žula. Víte, že se tady dřív těžila?

PETR: Tatínek říká, že se zas bude těžit. Že pan Vepřek koupí i zbytek plošiny.

DUŠEJKOVÁ: To má tatínek asi pravdu. Your daddy is right. A jak by se řeklo pan Vepřek anglicky?

ANIČKA: Mr. Piggy.

PETR: Nebo Pig. Jako Peppa Pig.

Děti se smějí. Směje se i Dušejková.

DUŠEJKOVÁ (*vnitřní*): Díváme se s dětmi na Peppu Pig, nevadí mi, že si k tomu vytáhli jídlo nebo pití. Dvě holčičky mají Peppu na tričku a k tomu jedí chleba se šunkou. A vůbec jim to nepřijde zvláštní, protože to nepřipadá zvláštní ani jejich rodičům, kteří žijí v tomhle hrozném městě. .

Smích dětských hlasů se prolne s hrozivými zvuky jedoucího auta, které narazí do překážky. Vzápětí se ozve se kvičení vyděšených prasat. A krátký úryvek veselé znělky dětského seriálu Peppa Pig.

DÍTĚ: My name is Peppa Pig.

PIOTR: And miss? Will we go and search for your dogs again?

DUSZEJKO: Not any more, Piotr, it's too cold. And some of your parents were a bit angry. Your parents were angry... *(in the meantime she pulls another thing out of her bag)* Do you know what is this?

CHILD: A stone.

DUSZEJKO: A stone. What stone?

ANKA: A big stone.

DUSZEJKO: It's granite. Do you know it used to be mined around here?

PIOTR: Dad says it will be mined again. That Mr. Wnętrzak will buy the rest of the plateau.

DUSZEJKO: Your dad is probably right. Your daddy is right. How would you translate Mr. Wnętrzak's name?

ANKA: Mr. Piggy.

PIOTR: Or Pig. Like Peppa Pig.

The children are laughing. Duszejko is laughing too.

DUSZEJKO *(inner voice)*: We watch Peppa Pig, I don't mind the children eat or drink while watching. Two children have Peppa on their t-shirts and they are eating ham sandwiches. And they don't find it strange, because their parents who live in this horrible town don't find it strange either.

The children's laughter fades into threatening sounds of a car crashing into an obstacle. Then comes the squeal of terrified pigs. And a short excerpt from the jolly song from the Peppa Pig series.

CHILD: My name is Peppa Pig.

V OBCHODĚ U DOBRÉ ZPRÁVY

Zvuky přechozí koláže se prolnou do cinkání zvonkohry na dveřích. Vejdeme s Dušejkovou do příjemného, tichého prostředí.

DUŠEJKOVÁ: Dobrý den? Haló? Je tu někdo?... *(zvuk spokojeného kočičího předení)*
No ahoj... Můžu si vás pohladit?

Zamňoukání kočky.

DOBRÁ ZPRÁVA: *(přichází)* Dobrý den, můžete. Nedrápou...

DUŠEJKOVÁ: Víte, že v Japonsku černé kočky nosí štěstí?

DOBRÁ ZPRÁVA: Mně nosí štěstí i tady. Vid'...

Dobrá zpráva pohladí kočku.

DUŠEJKOVÁ: Máte krásný obchod.

DOBRÁ ZPRÁVA: Děkuju.

DUŠEJKOVÁ: Je tu úžasný klid-

DOBRÁ ZPRÁVA: A co pro vás můžu udělat?

DUŠEJKOVÁ: Já bych potřebovala bundu. Aby byla teplá a proti dešti. Aby nebyla stejná jako ostatní bundy, šedá nebo černá, ty vypadají všechny stejně. Aby měla kapsy. Hodně kapes. Na klíče, na telefon, na doklady, abych nemusela nosit žádné tašky, to člověku jasně překáží.

DOBRÁ ZPRÁVA: Něco se tady pro vás najde...

Prodavačka hledá bundu. Během jejich hovoru slyšíme Dušejkově vnitřní hlas.

DOBRÁ ZPRÁVA: Co tahle?

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Ty by ses mohla jmenovat Dobrá zpráva. Jestlipak o sobě víš, jak moc jsi krásná.

DUŠEJKOVÁ: No ta je perfektní! Jako ulitá.

IN GOOD NEWS' SHOP

The sounds of the previous medley fade into the ringing of bells on a door. Together with Duszejko we enter a cosy, quiet environment.

DUSZEJKO: Good morning? Hello? Is anyone in?... *(the sound of cats' content purr)* Oh hello... Can I pet you?

A cat's meow.

GOOD NEWS: *(approaching)* Good morning, you can. They don't scratch...

DUSZEJKO: Did you know that in Japan black cats bring good luck?

GOOD NEWS: They bring me good luck here too. Don't you...

Good News strokes a cat.

DUSZEJKO: You have a lovely shop.

GOOD NEWS: Thank you.

DUSZEJKO: It's beautifully quiet-

GOOD NEWS: And how can I help you?

DUSZEJKO: I need a jacket. A warm and rainproof one. It shouldn't be the same as other jackets, grey or black, they all look the same. It should have pockets. Lots of pockets. For keys, phone, IDs, so I don't have to carry bags, they just get in the way.

GOOD NEWS: I'm sure we can find something...

The shop assistant is searching for a jacket. While they speak we also hear Duszejko's inner voice.

GOOD NEWS: What about this one?

DUSZEJKO (INNER VOICE): Your name could be Good News. I wonder if you know how beautiful you are.

DUSZEJKO: It's perfect! Fits like a glove.

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Že z tebe vyzařuje nadpozemský klid.

DUŠEJKOVÁ: Kapsy se dají zapnout...

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Jako kdybys v sobě měla nějakou pradávnu nevinnost.

DUŠEJKOVÁ: *(zkouší si bundu)* Jé vida. Předchozí majitelka mi tu nechala mušličku jako dárek. Bude to dobrá bunda.

DOBRÁ ZPRÁVA: *(s úsměvem)* To mám radost. Co šálu a rukavice, máte? A nedáte si čaj? Mám ale jenom černý.

DUŠEJKOVÁ: Já ani jiný nepiju.

DOBRÁ ZPRÁVA O SVÉM ŽIVOTĚ

Dobrá zpráva nalévá čaj.

DOBRÁ ZPRÁVA: Když jsem se chodila starat o mámu, tak jsem si říkala, že to pak půjdu studovat, že by mi to šlo. Sociální práce nebo pečovatelsví třeba. A učitelka na gymplu mi zase říkala, že musím jít na polonistiku. U maturity jsem jí to odpřísáhla.

DUŠEJKOVÁ: A co jste nakonec studovala?

DOBRÁ ZPRÁVA: Nic. Máma umřela a já se musela postarat o bráchy. Pořád to nevzdávám. Ale už to odkládám tak dlouho, že tomu už ani sama moc nevěřím. Z platu totiž nic nenašetřím ...

DUŠEJKOVÁ: A to nemáte nárok na žádnou podporu od státu?

DOBRÁ ZPRÁVA: Bohužel. Kdybych byla nezaměstnaná, neutáhla bych byt. Ale můžu si tu aspoň číst. Není to tak špatný.

DUŠEJKOVÁ: A co ráda čtete?

DOBRÁ ZPRÁVA: Nejradši horory.

DUSZEJKO (INNER VOICE): You emanate this otherworldly calm.

DUSZEJKO: The pockets can be closed.

DUSZEJKO (INNER VOICE): As if you had some ancient innocence.

DUSZEJKO: (*trying the jacket on*) Oh look at that. The previous owner has left a little shell for me as a gift. It will be a good jacket.

GOOD NEWS: (*with a smile*) That's nice. Do you also need a scarf and gloves? And how about some tea? I only have black though.

DUSZEJKO: I only drink black tea.

GOOD NEWS ON HER LIFE

Good News pours tea.

GOOD NEWS: When I was taking care of my mother, I thought I would go and study care work afterwards, that I'd be good at it. Social work or caretaking. A teacher at school used to tell me that I must go and study Polish. I promised it to her at final exams.

DUSZEJKO: And what did you end up studying?

GOOD NEWS: Nothing. Mum died and I had to take care of my brothers. I haven't given up. But I've been postponing it for so long that I don't believe it myself. I can't save anything from my salary...

DUSZEJKO: Are you not eligible for some support from the government?

GOOD NEWS: Unfortunately not. If I were unemployed, I wouldn't be able to pay the rent. But I can at least read here. That's not that bad.

DUSZEJKO: And what do you like to read?

GOOD NEWS: I love horror stories.

Rozhovor žen se vytratí pod následující pasáž, v níž Dušejková píše dopis.

DOPIS PRO ÚŘAD PRÁCE

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS): Vážený úřade práce. Obracím se na vás s důvěrou, že mi pomůžete napravit křivdu, která postihla jednu mou dobrou známou. Již několik let svědomitě vede secondhandový obchod u nádraží. Tato dívka je v prekérní situaci, kdy nemá dle svých slov nárok na žádnou státní podporu, aby mohla dokončit vzdělání. Detaily jejího životopisu vám popíši níže, nicméně bych se za ni ráda přimluvila, protože by se svou empatií a inteligencí mohla dosáhnout vynikajících výsledků v humanitních vědách nebo například ve zdravotnictví. Tyto informace se mi podařilo získat z jejího horoskopu, který také přikládám. *(náhlá zvuková rána)* Jak sami uvidíte, tato dívka se nenarodila proto, aby prodávala oblečení.

Pokračující nepříjemný zvuk, ve kterém rozpoznáme Dušejkově dech a vzdálené výstřely.

DUŠEJKOVÁ A LOVCI

Snově rozmazaná hudebně-zvuková hladina navozující pocit smutku. Do reálných zvuků střelby a lidských hlasů se ozývá žalostný zpěv ptáků.

DUŠEJKOVÁ: *(startuje auto)* No tak, Samuraji, prosím, musíme spěchat.

Motor naskočí.

DUŠEJKOVÁ: Díky, brachu.

Zvuk lovu sílí. Střílí se všude kolem. Dušejková vjíždí přímo mezi lovce.

MUŽ 2: Hej, stůjte.

MUŽ 1: Paní, stůjte, sem nemůžete...

The dialogue of the two women fades into the following part, in which Duszejko is writing a letter.

LETTER TO THE EMPLOYMENT OFFICE

DUSZEJKO (INNER VOICE): Dear employment office. I turn to you trusting you can help me reverse an injustice which has befallen my good friend. For several years, she has been running a second-hand clothes shop by the train station. This girl is in a precarious situation and says she is not entitled to any state aid to be able to complete her education. I provide details in her CV below, however I would like to plead her case because with her empathy and intelligence she could achieve excellent results in humanities or medicine. I have gained this knowledge from her horoscope which I also enclose. *(sudden blow)* As you can see for yourselves, this girl was not born to sell clothes.

A continuing unpleasant sound in which we recognise Duszejko's breathing and distant shots.

DUSZEJKO AND HUNTERS

Dreamily blurred music and sound scape inducing sadness. The real sounds of shooting and human voices there is a sad singing of birds.

DUSZEJKO: *(starting the car)* Come on, Samurai, please, we're in a rush.

The engine starts.

DUSZEJKO: Thank you, my friend.

The sound of the hunt is growing. There is shooting everywhere. Duszejko drives right among the hunters.

MAN 2: Hey, stop.

MAN 1: Hey, stop, you can't drive here...

Dušejková vystupuje z auta.

MUŽ 1: Slyšíte mě? Kam si myslíte, že jdete -

DUŠEJKOVÁ: Nesahejte na mě...

Dušejková mužům utíká.

DUŠEJKOVÁ: Přestaňte!

MUŽ 1: Hej, pojdte mi s ní pomoci...

DUŠEJKOVÁ: Přestaňte! Slyšíte mě? Okamžitě s tím přestaňte!

PŘEDESDA: Paní Dušejková, nechodte sem, je to nebezpečné. Jděte prosím pryč. Tady se střílí.

DUŠEJKOVÁ: To vy jděte pryč. Jinak zavolám policii!

PŘEDESDA: Není třeba. Policie už je tady...

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Co se to tam děje?

PŘEDESDA: Ale nic, to je ta stará paní z plošiny.

NÁČELNÍK: Jo, to jste vy...

MUŽ 2: Máš na sebe prej zavolat policii.

NÁČELNÍK: Tak to abych na sebe zavolał někoho z okresu...

DUŠEJKOVÁ: Nesmíte střílet po živých tvorech!

MUŽ 2: Nevybavujte se s ní, je to magor.

PŘEDESDA: Všechno je v pořádku, paní Dušejková klidně jedte domů. Střílíme jen bažanty, že.

DUŠEJKOVÁ: Nechte toho, hned. Vy vrazi! *(někoho uhodí nebo odstrčí)*

MUŽ 1: *(vyjekne bolestí)* Jau, doprdele. Má celkem páru.

Duszejko gets out of her car.

MAN 1: Do you hear me? Where do you think you're going -

DUSZEJKO: Don't touch me...

Duszejko runs from the men.

DUSZEJKO: Stop!

MAN 1: Hey, come and help me with her...

DUSZEJKO: Stop! You hear me? Stop this immediately!

TREASURER: Ms. Duszejko, don't come here, it's dangerous. Please, go away. There's shooting going on.

DUSZEJKO: You go away. Or I'll call the police!

TREASURER: No need. The police is here...

POLICE CHIEF: What going on there?

TREASURER: Nothing, it's the old lady from the plateau.

POLICE CHIEF: Oh, it's you...

MAN 2: You're supposed to call the police at yourself.

POLICE CHIEF: I'd better call someone from the district headquarters then...

DUSZEJKO: You mustn't shoot at living beings!

MAN 2: Don't talk to her, she's mad.

TREASURER: It's alright, Ms. Duszejko, you can go home. We're just shooting pheasants.

DUSZEJKO: Stop it, now. Murderers! *(she hits or pushes someone)*

MAN 1: *(hissing in pain)* Ouch, shit. She's pretty strong.

Muži chytanou Dušejkovou. Zápasi s ní.

MUŽ 2: Držíš ji?

PŘESEDÁ: Jo. Mám ji.

MUŽ 1: Tak co, už přestaneš dělat kraviny?

PŘESEDÁ: No tak, přestaňte- Vás tady musíme pacifikovat...

Muži nakonec Dušejkovou přemůžou.

MUŽ 1: Tak co, už bude klid?

Dušejková hlesne, zkřivili jí ruku.

MUŽ 2: Doprovodíme vás k autu.

PŘESEDÁ: Opravdu se uklidněte, jsme v právu, neděláme nic, co by...

DUŠEJKOVÁ: Půjdu sama.

MUŽ 2: Já na to dohlídnu...

DUŠEJKOVÁ: Povídám, že půjdu sama.

Dušejková se vrací k autu.

MUŽ 2: Počkám, až zalezete do auta.

DUŠEJKOVÁ: Střílet z brokovnice... To je hrdinství. Chudáci ptáci co vám udělali, že na nich pácháte takovou genocidu.

MUŽ: Melete nesmysly.

DUŠEJKOVÁ: Takhle by vypadal svět, kdyby tady dodnes byly koncentráky. Nikdo by na nich neviděl nic špatného.

MUŽ: Jasně. Tak, připoutejte se a nashle.

Bouchnutí dvířek od auta. Žalostný křik ptáků.

The men catch Duszejko. They wrestle with her.

MAN 2: Have you got her?

TREASURER: Yeah. I've got her.

MAN 1: Will you finally stop making fuss?

TREASURER: Come on, stop this- We're being forced into pacifying you...

The men overcome Duszejko in the end.

MAN 1: So what, will you calm down?

Duszejko cries, they've twisted her arm.

MAN 2: We'll walk you to your car.

TREASURER: Calm down, we're in the right, we're not doing anything that...

DUSZEJKO: I'll go on my own.

MAN 2: I'll make sure of that...

DUSZEJKO: I say I'll walk on my own.

Duszejko returns to the car.

MAN 2: I'll wait till you get in the car.

DUSZEJKO: Shooting from a buckshot... What heroism. Poor birds, what did they do to you that makes you unleash such a genocide.

MAN: You're talking rubbish.

DUSZEJKO: This is what the world would look like if there were still concentration camps. No one would see anything wrong with them.

MAN: Sure. Fasten your seatbelt and bye.

A car door slamming closed. Sad cries of birds.

PROHLÍDKA U DOKTORA ALIHO

Ozývá se nádech a výdech. Dušejková je na vyšetření u lékaře.

ALI: *(mluví se silným přízvukem)* A ještě jednou.

DUŠEJKOVÁ: *(hlasitě dýchá)*

ALI: Sestři, změřte prosím paní Dušejkové tlak.

SESTA: Tak ukažte... pravou...

Sestra měří Dušejkové tlak.

ALI: Odkud máte ty modráky... tady na zádech

DUŠEJKOVÁ: Modřiny...

ALI: Modřiny.

DUŠEJKOVÁ: Dělalí se mi snadno. Spadla jsem...

ALI: Musíte být na sebe opatrná. Zase se vám to zhoršilo. Ten mast, co jsem vám dal poslední zafungoval?

DUŠEJKOVÁ: Výborně, ale asi bych potřebovala něco silnějšího.

SESTRA: 105 na padesát devět.

ALI: Nízký tlak. Necítíte slabost?

DUŠEJKOVÁ: Já cítím slabost pořád. Mám taková období, kdy jediné, co cítím, je bolest. Bolí mě celé tělo, kůže...

ALI: Snídala jste?

DUŠEJKOVÁ: Ne...

ALI: Máte ráda kokosové... jídlo? Nabídněte si.

APPOINTMENT WITH DR. ALI

We hear inhales and exhales. Duszejko has a check-up.

ALI: *(speaking with a strong accent)* And once more.

DUSZEJKO: *(taking a deep breath)*

ALI: Nurse, please, measure Ms. Duszejko's blood pressure.

NURSE: Give me your arm... the right one...

The nurse is measuring Duszejko's blood pressure.

ALI: Where did you get the breezes... here on your back.

DUSZEJKO: Bruises...

ALI: Bruises.

DUSZEJKO: They form easily. I fell...

ALI: You must be careful. It has gotten worse again. The cream I gave you last time, did it work?

DUSZEJKO: Fantastically, but I think I need something stronger.

NURSE: 105 over fifty-nine.

ALI: Low blood pressure. Do you feel weak?

DUSZEJKO: I feel weak all the time. There are times when all I feel is pain. My whole body hurts, my skin...

ALI: Have you had breakfast?

DUSZEJKO: No...

ALI: Do you like coconut... food? Have some.

DUŠEJKOVÁ: Ráda si dám sušenku, děkuji... (*bere si sušenku*) Nevadí vám, že vás vždycky takhle opravím? Já jsem totiž učitelka-

ALI: Kdepak, jinak se polsky nenaučím. Ještě mi řekněte, od kdy ty potíže máte?

DUŠEJKOVÁ: To bude tak dvacet let. Začalo to v Sýrii, projektovala jsem tam mosty. Tam se to stalo poprvé, musela jsem skončit s prací.

ALI: A jak dlouho trvá, než odezní?

DUŠEJKOVÁ: Ty potíže? To je různé, zdá se mi, že trvají čím dál tím déle...

ALI: Zapůjčím vám přístroj na ten tlak. Sestřičko, sepište to. Chcete něco proti bolesti?

DUŠEJKOVÁ: Dejte mi prosím něco, co by mě znecitlivělo. Určitě takové léky existují. Abych ni necítila, netrápila se, abych se konečně vyspala. Je to možné?

ALI: Jojo. Něco najdeme. Hlavně pořádně jezte.

DUŠEJKOVÁ: Nebojte, dneska ke mně přijede můj žák, uděláme si dobrý oběd. Jsme vegetariáni. On je navíc alergický na lepek, laktózu, papriku, ořechy, vejce...

PŘEKLÁDÁNÍ BLAKEA

Dušejková právě nalila Dionovi polévku. V pozadí tiše hraje rádio.

DION: Čočková?

DUŠEJKOVÁ: Jasně. Pořádně si to osol. Sůl působí blahodárně na mozková spojení, osvěží mysl.

DION: Hm...

DUSZEJKO: I'd love to have a biscuit, thank you... *(she takes a biscuit)* Do you mind that I always correct you like this? I'm a teacher, you know-

ALI: Not at all, I'd never learn Polish without it. Please tell me, when did your problems start?

DUSZEJKO: It must have been twenty years ago. It started in Syria, I designed bridges there. That's when it happened for the first time, I had to stop working.

ALI: How long does it take before they subside?

DUSZEJKO: The problems? It varies, it seems they last longer and longer...

ALI: I'll lend you a blood pressure monitor. Nurse, write it down. Do you want something for pain?

DUSZEJKO: Please, give me something to feel numb. There must be medicine like that. So I don't feel, don't worry and finally get some sleep. Is it possible?

ALI: Yeah. We'll think of something. Most importantly, you need to eat properly.

DUSZEJKO: Don't worry, my student is coming today, we'll have lunch together. We're vegetarian. Besides he's allergic to gluten, lactose, peppers, nuts, eggs...

TRANSLATING BLAKE

Duszejko has poured soup for Dizzy. Radio is playing softly in the background.

DIZZY: Lentil soup?

DUSZEJKO: Sure. Put plenty of salt in. Salt is beneficial for brain connections, it refreshes the mind.

DIZZY: Mm...

DUŠEJKOVÁ: I když se bojím, že mně by nepomohla ani celá tahle solnička. Připadá mi, že to nejde...

DION: *(s plnou pusou)* Na něco přijdeme.

DUŠEJKOVÁ: No, to nevím. *(vypne rádio)* Protože my, milý Dione, žijeme v zemi, kde rozpočítávadla fungují úplně jinak než v Anglii. počkej, jedno ti přečtu – nevádí ti to u jídla?

DION: Ne, klidně čti – sůl už začíná působit.

Dušejková si bere papíry s poznámkami.

DUŠEJKOVÁ: Tak poslouchej, tahle je o tom, kolik vidíš strak. To mě zaujalo, protože jsem si všimla, že jich je teď mnohem víc. Za chvíli budou jako holubi. Když jsem byla mladá, tak se u nás říkalo, že jedna nosí smůlu a dvě štěstí. Jenže teď jich je tolik, že by i toho štěstí muselo být násobně víc. Což mi nepřipadá, že by se dělo.

DUŠEJKOVÁ: *(čte)* Tak poslouchej.

One for sorrow, two for mirth, three for a funeral, four for birth, five for heaven, six for hell, seven for the devil, his own self... Rozumíš, tohle si tam říkají už malé děti. Povídají si o životních možnostech, o pekle a ďáblu... Jak to chceš přeložit do země, kde si říkají maximálně ententýky dva špalíky, čert vyletěl z elektriky?

DION: Nebo jeden, dva, tři, my jsme bratři.

DUŠEJKOVÁ: Přemýšlela jsem o tom. Proto jsme národ, který vůbec není schopen přijmout astrologii –

DION: Tu nejsem schopen přijmout ani já-

DUŠEJKOVÁ: Našla jsem ti statistiku. Tvoje generace věří jenom statistice, jakmile je to v procentech, je to pravda. Gauquelina znáš?

DION: Ne...

DUSZEJKO: I'm afraid the whole saltcellar wouldn't be enough for me. I think it can't be done...

DIZZY: *(with his mouth full)* We'll think of something.

DUSZEJKO: Well, I don't know. *(she turns off the radio)* My dear Dizzy, we live in a country where rhymes work differently than in English. Wait, I'll read you one – do you mind while you're eating?

DIZZY: No, go ahead – the salt is beginning to work.

Duszejko takes papers with her notes.

DUSZEJKO: Listen, this one is about how many magpies you can see. It caught my attention because I've noticed there are a lot more now. Soon they'll be like pigeons. When I was young, people said seeing one means bad luck and seeing two good luck. But now there are so many that luck would have to multiply. Which I don't think is happening.

DUSZEJKO: *(reading)* Listen then.

One for sorrow, two for mirth, three for a funeral, four for birth, five for heaven, six for hell, seven for the devil, his own self... Do you get it? This is what young children say. They speak about life options, of hell and devil... How do you want to translate that for a country where children stick to silly things like Ententeeky, two wooden sticks, a devil has jumped out of the tram?

DIZZY: Or one, two, three, we're brothers.

DUSZEJKO: I've been thinking about it. That's why we are a nation incapable of accepting astrology –

DIZZY: I'm not able to accept it either-

DUSZEJKO: I've found a statistic for you. Your generation believes only in statistics, if it's in percentage points, it's true. Do you know Gauquelin?

DIZZY: No...

DUŠEJKOVÁ: Je to psycholog. Spočítal efekt Marsu. Mars je planetou zdatnosti, síly, soupeření a tak dále. No a v horoskopech sportovců zaujímá statisticky mnohem častější místo než v horoskopech nesportovců...

Dion mezitím hledá informace v mobilním telefonu.

DION: Už se mi to načetlo. Tady píše, že je to dost kontroverzní názor a vysvětlují to tím, že si vybíral ty sportovce, kteří se mu do výzkumu hodili, a vynechával ty, kteří tomu efektu neodpovídali...

DUŠEJKOVÁ: A jak vysvětlíš to, že Hitlerův astrolog vypočítal datum jeho atentátu...

DION: No, ale nezabránil tomu, ne -

DUŠEJKOVÁ: Ty prostě astrologii věřit nechceš, to je to.

DION: Bylo to výborný, děkuju. Teď pojďme na toho Blakea.

Při probírání Blakeových veršů se ozývá úvodní hudební motiv.

DION: (čte) „Je každou noc a každý den někdo k bídě narozen. Je každý den a každé noci někdo zrozen k slasti žhoucí. Někdo je zrozen k slasti žhoucí, někdo zase k věčné noci...“ Mně se tam prostě nelíbí to slasti žhoucí. To vůbec nezní běžně... nebo ty bys to takhle řekla? Žhoucí slast?

DUŠEJKOVÁ: Slasti žhoucí, to máš pravdu... Slasti žhoucí. Slastižhoucí. Promiň, já když to takhle opakuju, tak úplně ztratím ten význam...

DION: Tak můžeme zkusit tu další část... jak bys přeložila „God Appears and God is Light to those pour Souls who dwell in Night?“

DUŠEJKOVÁ: Já nevím. Všechna ta slova jsou úplně jasná. Co naděláme s tím, že se prostě světlo a noc nerýmuje?

DION: Tak místo světlo může být třeba jas. Nebo záře.

DUŠEJKOVÁ: Ale jas ani záře nemá tolik významů jako světlo. Světlo v temnotě je něco jiného než jas nebo záře v temnotě...

DION: Je ti něco? Jsi dneska nějaká podrážděná.

DUSZEJKO: He's a psychologist. He calculated the Mars effect. Mars is the planet of fitness, strength, competition and so on. In the horoscope of athletes, it is statistically much more common than in horoscope of no-sports people ...

In the meantime Dizzy is searching for information on a mobile phone.

DIZZY: It has loaded. They say here that it's a controversial opinion and they say that he selected those athletes who fitted his ideas and left out those who didn't...

DUSZEJKO: And how do you explain that Hitler's astrologist was able to calculate the date of his assassination...

DIZZY: Well, he didn't stop it, did he -

DUSZEJKO: You simply don't want to believe in astrology, that's what it is.

DIZZY: It was delicious, thank you. Let's get down to Blake.

They are going through Blake's poetry, we hear the opening music.

DIZZY: *(reading)* "Every Night & every Morn, Some to Misery are Born. Every Morn and every Night, Some are Born to sweet delight, Some are Born to sweet delight, Some are Born to Endless Night..." I don't like the way "sweet delight" is translated. It doesn't sound natural... or would you say it like that? Delightfully sweet?

DUSZEJKO: Delightfully sweet, you're right... Delightfully sweet. Sweetdelight. I'm sorry, when I repeat it like this I completely lose sight of the meaning...

DIZZY: We can try the other part... how would you translate "God Appears and God is Light to those poor Souls who dwell in Night?"

DUSZEJKO: I don't know. All the words are clear. What do we do if light and night don't rhyme in Polish?

DIZZY: You can use a different word for light. Shine. Or lustre.

DUSZEJKO: But other shine and lustre don't have as many meanings. Light in the dark is different than shine in the dark...

DIZZY: Are you okay? You seem irritable today.

DUŠEJKOVÁ: Promiň, jsem už prostě unavená.

DION: Nevadí, budeme pokračovat příště.

Dion vstane od stolu. Bere si věci.

DUŠEJKOVÁ: Nechceš tady přespat? Podle předpovědi bude pršet celou noc...

DION: Ne, radši půjdu hned...

DUŠEJKOVÁ: Dobře... tak hlavně jed' opatrně a napiš mi zprávu, až dorazíš.

Dion si zapíná bundu, jde ke dveřím.

DION: *(s úsměvem)* Neboj, tak třeba zase za týden?

DUŠEJKOVÁ: Ráda.

Otevření dveří.

DION: Díky...

Za Dionem se zavřou dveře. Malý časový střih.

Dušejková se dívá na televizi.

HLASATELKA V TELEVIZI: Sněhové podmínky se budou spíše zhoršovat, podle meteorologů možná letos zimě odzvonilo. Podobně, jako v minulých letech ...

Otevřou se dveře. Dion se vrátil.

DION: Jano, něco tam je...dole na cestě svítí světlo.

DUŠEJKOVÁ: Aha... Asi se tam někdo motá s baterkou-

DION: Pojd', půjdeme se tam mrknout.

DUŠEJKOVÁ: Ted' v noci? Vždyť je hrozně mokro. Možná že Mátoha ztratil baterku a ta tam ted' svítí.

DUSZEJKO: I'm sorry, I'm tired.

DIZZY: Never mind, we can continue next time.

Dizzy gets up from the table. He collects his things.

DUSZEJKO: Would you like to stay overnight? The forecast predicts rain for the whole night...

DIZZY: No, I'd better go now...

DUSZEJKO: Okay... but drive carefully and send me a message when you get home.

Dizzy is fastening his jacket, he goes to the door.

DIZZY: *(with a smile)* Don't worry, see you in a week?

DUSZEJKO: Great.

The door opens.

DIZZY: Thanks...

The door closes behind Dizzy. A short gap.

Duszejko is watching TV.

TV PRESENTER: Snow conditions will be deteriorating, according to meteorologists winter is probably over for this year. Just like in previous years...

The door opens. Dizzy has returned.

DIZZY: Janina, there's something there... there's a light at the bottom of the road.

DUSZEJKO: Oh... There must be someone walking around with a torch-

DIZZY: Come, let's have a look.

DUSZEJKO: Now at night? It's really wet. Maybe Oddball has lost his torch and it's now shining there.

DION: To není světlo baterky. Nebo tady počkej, zajdu tam sám.

DUŠEJKOVÁ: Samotného tě tam nepustím...

Vyjdou ven.

BYLA TO ZVÍŘATA

DUŠEJKOVÁ (VNITŘNÍ HLAS):

Every Night & every Morn, Some to Misery are Born, Every Morn and every Night,
Some are Born to sweet delight

Kroky v mokrém sněhu, vítr, v dálce hřmí.

DION: Já to auto znám... to je Toyota našeho náčelníka... Haló? Haló? Je tu někdo?

DUŠEJKOVÁ: Podívej, tady jsou jeho stopy.

DION: A co je tohle?

DUŠEJKOVÁ: To jsou stopy kopýtek. Srny. Je jich tady spousta.

DION: Pane bože, pane bože, pane bože... ty stopy vedou támhle k lesu... Jdeme?

Chvilku jdou sněhem. Dojdou na dohled.

DION (*vykřikne*): Kriste pane! To jsou boty, někdo tam je... Musíme ho vyndat.

DUŠEJKOVÁ: Ne... nesmíme na nic sahat. Sám si mi to psal.

DION: Ale ... možná... možná, že ještě žije.... Nežije, vid'... Co budeme dělat? Je to náš policejní náčelník. Znova se tam nepodívám, ale podle mě je to on... To bude hroznej průšvih ...

DUŠEJKOVÁ: (*se zvláštní jistotou*) Byla to zvířata. Není to nemožné, zvířata jsou silná a moudrá.

DIZZY: It's not a torch light. Or stay here, I'll check it out.

DUSZEJKO: I won't let you go on your own...

They step outside.

THEY WERE ANIMALS

DUSZEJKO (INNER VOICE):

Every Night & every Morn, Some to Misery are Born, Every Morn and every Night,
Some are Born to sweet delight

Footsteps in wet sand, wind, thunder in the distance.

DIZZY: I know the car... It's the police chief's Toyota... Hello? Hello? Is anyone here?

DUSZEJKO: Look, there are his footsteps here.

DIZZY: And what's that?

DUSZEJKO: They are hooves' footprints. Deer hooves. There are a lot of them.

DIZZY: Good god, good god... the footprints lead to the forest... Shall we go?

They walk through the snow for a while. They get as far as to see.

DIZZY (*crying out*): Jesus! They are shoes, someone's there... We have to get him out.

DUSZEJKO: No... we mustn't touch anything. You wrote that to me yourself.

DIZZY: But... what if... what if he's still alive.... He isn't alive, is he... What shall we do?
He's our chief. I can't look any more, but I think it's him... It's going to be really bad...

DUSZEJKO: (*with a strange certainty*) The animals did it. It's not impossible, animals are strong and wise.

DION: O čem to mluvíš?

DUŠEJKOVÁ: Někde jsem četla o krysách, které byly předvolány k soudu, protože způsobily hodně škody-

DION: Ježíšmarjá, o čem to mluvíš?

DUŠEJKOVÁ: To se fakt stalo, myslím, že ve Francii, v šestnáctém století ... Vážně.

DION: Jsi v šoku, co to proboha blábolíš?

DUŠEJKOVÁ: Byly to srnky... poslouchej mě, proto tam bylo tolik těch stop. Počkaly si tam na něj. Jedna možná ležela na silnici, věděla, že náčelník zastaví, aby si ji odnesl domů...

Dušejková, jako by slyšela hlas policejního náčelníka.

POLICEJNÍ NÁČELNÍK: Á, ještě je teplá...

DUŠEJKOVÁ: *(Dionovi)* To asi řekl. A těšil se, že budou hody. Jenže ona najednou vstala... kulhala směrem k lesu...Lákala ho...

DION: Jano!

DUŠEJKOVÁ: Neříkej mi Jano, víš, že to nesnáším.

DION: Hlavně tohle neříkej při výslechu. přece nechceš, aby si mysleli... že jsi...

DUŠEJKOVÁ: Bláznivá?

DION: Tos řekla ty.

Konec prvního dílu

DIZZY: What are you talking about?

DUSZEJKO: I once read about rats that were called to court because they had caused a lot of damage-

DIZZY: Jesus Christ, what are you talking about?

DUSZEJKO: It did happen, I think in France, in the 16th century... Really.

DIZZY: You are in a shock, what are you babbling about?

DUSZEJKO: It was the deers... listen, that's why there were so many footprints. They waited for him there. One of them was maybe lying on the road, she knew the police chief would stop to take her home...

Duszejko seems to hear the voice of the police chief.

POLICE CHIEF: Oh, it's still warm...

DUSZEJKO: *(to Dizzy)* He probably said that. He was looking forward to a feast. But she suddenly got up... she limped towards the woods... She was luring him ...

DIZZY: Janina!

DUSZEJKO: Don't call me Janina, you know I hate it.

DIZZY: Just don't say this during interrogation. You don't want them to think that... you are...

DUSZEJKO: Crazy?

DIZZY: You said that.

The end of Part One